

Økonomisk overblik giver plads til medarbejderne

Styring: Bedre sammenhæng mellem bedriftens produktions- og økonomistyring giver overblik og mulighed for at inddrage medarbejderne i udvalgte indsatser.

Af Anja Kruse Christensen
Konsulent Seges,
Økonomi & Virksomhedsledelse

De fleste landmænd kender deres produktionsresultater, men en god sammenhængen- de produktions- og økonomi- styring kræver også, at man kender de økonomiske tal for bedriften. Det sikrer nemlig et helhedsorienteret blik, så

de økonomiske konsekven- ser tages med i overvejelser- ne, når der foretages ændrin- ger på bedriften. Det gør det samtidig lettere at inddrage medarbejderne, fordi de kan se baggrunden for tiltagene.

Tæt på budgettet

Planteavler Lau Hvid Hansen fra Nordfyn arbejder aktivt med at sikre en sammenhæng

mellem sin produktions- og økonomistyring. Han udar- bejder selv sit budget, for- di det giver ham et grundigt kendskab til økonomien på bedriften.

"Jeg kommer tættere på budgettet, og oftest rammer det mere præcist, når jeg selv har lavet det. Samtidig er det en af de arbejdsopgaver, som jeg synes, er en del af det at drive virksomhed," fortæller han.

At Lau Hvid Hansen er godt inde i økonomien, det betyder også, at han ikke har be- hov for at lave budgetopføl- ninger.

"Jeg kender mit budget i de- taljer. Mange af hovedtallene kan jeg huske henover året, og så er det ikke svært at se, hvor det bærer hen," forklarer han om sin løbende økonomi- styring.

Hurtigt overblik

Fordi Lau Hvid Hansen kan huske de væsentligste po- ster i budgettet, kan han hur- tigt danne sig et overblik over, hvordan det går med økono- mien.

"Hvis jeg har købt for 600.000 kr. kemi som bud- getteret, men skal bruge for 40.000 kr. mere, så overve-

Lau Hvid Hansen viser sin medarbejder Frederik Søndergaard en oversigt over, hvordan det går med fastholdelsen af kapacitetsomkostningerne på bedriften. I baggrunden en JD 8430 traktor som også er på oversigten og som koster præcist det i drift, som er beregnet. Foto: Torben Worsøe.

Farsbøllegaard

- Ejer: Lau Hvid Hansen.
- Ligger ved Hårslev på Nordfyn.
- Driver 750 hektar med vinterhvede, vårbyg, vinterraps og rajgræs.
- Har to ansatte plus et antal sæsonarbejdere.

jer jeg, om det rent faktisk er den rigtige løsning, og hvilken prioritet det har. På den måde bliver min opfølgning rime- lig skarp, uden jeg behøver en månedlig budgetopfølgning," forklarer han.

Overblikket betyder, at Lau Hvid Hansen kan se de øko- nomiske konsekvenser af æn- dringer i produktionen og dermed justere til på andre områder.

"Jeg har bestemt ikke hø- stet tilfredsstillende i raps og hvede i år, så jeg kunne hur- tigt regne ud, at det kørte den gale vej. Jeg kan ikke lave om på det, men jeg har hurtigt et overblik og kan beslutte, at in- vesteringer skal skubbes lidt," forklarer planteavleren. Han er heller ikke i tvivl om, at hans økonomiske overblik har en betydning i forhold til banken.

"Jeg er ikke i tvivl om, at det virker, at man selv er inde i tingene. Jeg har heller ikke en

rådgiver med til mine bank- møder, fordi jeg selv laver bud- getterne og selv fremlægger dem. Det, tror jeg, virker godt i banken og kreditforeningen," fastslår den fynske planteavler.

Medarbejderinddragelse

Når der er sammenhæng mel- lem produktion og økonomi, bliver det også lettere at ind- drage medarbejderne. Det op- lever Lau Hvid Hansen. Han har inddraget sine medarbej- dere i fastholdelsen af kapaci- tetsomkostningerne, fordi han gerne ville vise dem, at de er gode til at holde omkostnin- gerne nede.

"De er gode til at opdage tingene i tide, og det ville jeg gerne vise dem, så de ikke kun hører det negative, når tin- gene går i stykker," forklarer Lau Hvid Hansen. Han plan- lægger også at inddrage med- arbejderne i udbytteregistre- ringerne, så de kan følge med i, hvordan det går med de for- skellige indsatser på markerne. Han understreger dog, at der ikke er tale om noget stort og forkromet. De får en snak om tingene. For ham handler det om at fastholde medarbejder- nes fokus.

"Man kan sige hver morgen, 'nu skal I huske', men til sidst kan de spørge, 'hvorfor skal vi det?'. Nu kan jeg vise, at det er, fordi det kører godt, når vi husker tingene," afslutter den fynske planteavler.

Tips til at inddrage medarbejdere i økonomistyring

- Bryd målene ned, så medarbejderne kan forholde sig til det i mark og stald. Vis hvilke handlinger, der påvirker målene.
- Forklar formålet med indsatsen ved at vise hvordan ejendommen præsterer i forhold til andre – f.eks. via Business Check.
- Lad medarbejderne bidrage med ideer til hvordan tingene kan forbedres, eller en omkostning kan nedbringes f.eks. via et tavlemøde.
- Vær opmærksom på, at der ikke suboptimeres. Vis medarbejderne sammenhængen mellem indsatserne og forklar dem hvilke forudsætninger og mål, der er lagt ind i budgettet, så de kender det overordnede mål.

Banken forventer land- mænd kender tallene

Det har aldrig været vigtigere, at man som landmand er aktiv om- kring sin økonomistyring. Bankernes krav er blevet skarpere, og de forventer, at landmanden kan føre ordet, når der er bankmøde. Det kan driftsøkonom Heidi Allentoft fra LMO tydeligt mærke.

"Det er især blevet vigtigt efter krisen. Det er blevet sværere at få stillet de midler til rådighed, som man reelt har brug for, og det er blevet vigtigt, at kunden kan give et ordentligt billede af, hvad han kommer til at mangle af midler henover året," forklarer hun og tilføjer, at det handler om troværdigheden over for banken, at man kender sine likviditetsbehov.

Hun oplever, at bankerne er blevet mere bevidste om, at det er landmanden, de handler med og ikke hans økonomikonsulent. Derfor forlanger de, at landmanden er inde i økonomien.

"Bankerne efterspørger, at landmanden kender tallene. Det er jo ham, de laver aftaler med," fortæller Heidi Allentoft, men påpeger, at landmænd også selv efterlyser en større indsigt i økonomien for at få en tryghed. Hun er heller ikke i tvivl om, at det har stor betyd- ning, at landmanden kan sætte sig for bordenden ved bankmødet.

"Det har rigtig stor betydning. Det er jo mere naturligt for nogen at sætte sig for bordenden end for andre. Jeg er med til en del bankmøder, og her er jeg med som hans sekretær. Så er det i orden, at han peger over på mig, hvis der bliver spurgt ind til noget, som han gerne vil have uddybet, men det er ham, øjnene hviler på, når der skal svares ja eller nej," forklarer driftsøkonomen.

Det er Heidi Allentofts indtryk, at langt de fleste landmænd foretrækker, at de selv tager teten.

"Bankerne kommer med nogle ret tydelige udmeldinger på vilkår og forudsætninger, og de melder klart ud, hvordan de ser bedriften, og det har landmanden jo en mening om," beretter hun og råder landmændene til selv at lave dagsordenen til bankmødet, så de sender et signal om, at de gerne vil bankmødet.

På oversigten kan man se regnskab sidste år, regnskab år til dato og budget for hver enkelt maskine - enten som tal eller som graf med kasser. Foto: T. Worsøe.